

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

5. Eadem lucta & victoria caelestis delectationis uberius declaratur, ex libris quos ex professo contra hostes gratiæ scripsit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

Serm. 6. de
verb. Apost.
cap. 9.

Et in Sermonibus de verbis Apost. DELECTATIONIBVS anseponat. Ecce DELECTAT te aurum tuum, oculos tuos DELECTAT. Metallum est pulchrum, fulgensissimum, DELECTAT &c. Decertant in te dua. DELECTATIONES, mudo interrogo te, quid proponas, quid te plus DELECTET, aurum an veritas, aurum an verum testimonium? Et post nonnulla interiecta adiecit: Longum est per singulos corporis sensus excurrere, sed quod de oculis dixi, hoc de ceteris intelligite & proponite DELECTATIONI carnis DELECTATIONEM mentis. Carnem quippe vestram delectant illicita voluptates; mentem vestram DELECTET invisibilibus, pulchra, sancta, canora, dulcis iustitia, ut non ad eam timore cogamini. Si enim ad eam timore cogimini, NON DVMB DELECTAT. Peccare non debes non timore penae, sed amore iustitiae. Vbi statim post delectationem, amoris mentionem facit, quia caelestis amor, caelestis delectationis tanquam vera gratiae est fructus: sicut ipsemet in eodem Sermone paulo superius dixerat: Constitutum ante oculos exemplum certaminis. Interrogetur utrum ames iustitiam: respondebis amo, QVOD NON RESPONDERES VERACITER, NISI TE ALIQUATENVS DELECTARET. NON ENIM ANATVR, NISI QVOD DELECTAT. Delectare in Domino Scriptura dicit. Dominus autem iustitia est.

Ibid. cap. 10

Serm. 17. de
verb. Apost.
cap. 4.
Ibid.

Præ omnibus voluntatibus, hoc est delectationibus etiam licitis amanda est iustitia. Si enim habes sensum interioris, omnes illi interiores sensus DELECTANTVR DELECTATIONE iustitiae &c. Et inferior: Interroget & respondeat, quid dicitur sum, utrum sic DELECTETVR iustitia, ut eam secretis ad hos sensus corporis pertinentibus DELECTAT

CAPVT QVINTVM.

Eadem lucta & victoria caelestis delectationis uberius declaratur, ex libris quos ex professo contra hostes gratiae Christi scripsit.

Lib. de spir.
& lib. 28.

QVIS vero ista & similia dumtaxat populariter dicta putet, secus vero atque accuratius cum contra Pelagianos hostes gratiae disputaret, locutum esse sensisse atque docuisse, non a se re fuerit, eandem ejus sententiam, ex posterioribus ejus operibus depromere, in quibus ex professo vim gratiae & adjutorij medicinalis explicuit. Itaque liber de Spiritu & littera inter primas lucubrationes adversus haeresim Pelagianam exaratus fuit: ubi tamen de caelesti illa delectatione, qua omnis oppositus dolor ac delectatio superanda est, ut opus bonum possit sequi, loquitur in hunc modum: Sub quo timore poena laborans, quando concupiscentiam malam non vicerit, nec timor ille quasi custos severus abscesserit, per fidem confugiat ad misericordiam Dei: ut det quod iubet atque inspirata gratia SVAVITATE per Spiritum sanctum faciat PLUS DELECTARE quod praecipit, quam DELECTAT quod impedit, hoc est, quodcumque bonum temporale, cuius delectatione peccamus. Et multis interpositis in eodem

opere, cum hoc ipsum ageretur, unde fiat, ut aliquis non perfecte iustitiam in operibus suis operetur, accuratissime causam tradit. Ecce quemadmodum sine exemplo est in hominibus perfecta iustitia & tamen impossibilis non est. Fieret enim si tanta voluntas adhiberetur, quanta sufficit tanta res; esset autem tanta, si & nihil eorum qua pertinent ad nos laederet, & ea sic DELECTARENT animam, ut quidquid aliud VOLVPTAS aut dolor impedit, DELECTATIO illa superaret. Quod ut non sit non ad impossibilitatem, sed ad iudicium Dei pertinet. Ecce ad iudicium Dei pertinet, quod non adit illa gratia qua omnis voluptas ac dolor temporalis impediens superetur; & illa gratia non est alia nisi magna DELECTATIO caelestis cui cedant cuncta repugnantia. Nam ut inculcatus adhuc subiicit: Quia enim nesciat, non esse in hominis potestate quid sciat, nec esse consequens, ut quod appetendum cognitum fuerit appetatur, nisi TANTVM DELECTET quantum diligendum est? Hoc autem sanitatis est anima. Enchiridium vero ad Lauren-

Laurentium post damnatam hæresin Pelagianam jam sub finem vitæ scriptum est, in quo non minus luculente istud adiutorium cœlestis delectationis qua delectatio terrena superatur, asseruit, & quicquid de illa vel ipse vel nos ex ipso hæcenus diximus, expresso calculo comprobavit: Hoc nunc dicam quod quidem & in alijs opusculorum meorum locis SÆPE IAM DIXI. Duabus ex causis peccamus, aut non volendo quid facere debeamus, aut non faciendo quod debere fieri iam videmus. Quorum duorum illud ignorantiæ malum est, hoc infirmitatis. Contra qua quidem pugnare nos convenit, sed profecto VINCIMVR nisi diuinitus adiuuemur. En manifestissimè asseritam divini adiutorij necessitatem, non cuiuslibet, sed illius quo nisi diuinitus adiuuemur, profecto pugnando vincimur. Quod igitur istud adiutorium, quo iuvandi sumus? Audi reliqua: Vt non solum videamus quid faciendum sit, sed etiam accedente suavitæ DELECTATIO IN IUSTITIA VINCAT IN NOBIS earum rerum DELECTATIONES quas vel habere cupiendo, vel amittere metuendo scientes videntisque peccamus. Cujus peccati exemplum etiam statim subiicit, in quo iustitiæ delectatio à terrena delectatione superatur: Et PVdor, inquit, timor est displicendi, dum PLYS DELECTAT hominum estimatio quam iustitia, qua se quisque humiliat pavendo. Nihil profecto clarius, nihil absolutius, nihil plenius desiderari potest. Ex profecto quippe de adiutorio gratiæ disputat, atque illo adiutorio, quo tentationes superantur, & sine quo superamur, & exsertissimis verbis dicit, præter scientiam (de qua non est hic disputatio) esse DELECTATIONEM iustitiæ, qua delectationes aliarum rerum devincendæ sunt. Et hæc ipsam doctrinam se sapius in alijs opusculorum suorum locis tradidisse confirmat. Præcipuus autem locus quem illis verbis respicit, habetur in libris ad Marcellinum de peccatorum me-

ritis & remissione, qui contra Pelagianos etiam exarati sunt. Nam ibi doctrinam eandem prorsus ipsdem pene verbis, non minus accuratè perspicuitate consignat: Cum voluntate, inquit, humana, gratiæ adiuvante divinæ, sine peccato in hac vita possit homo esse, cur non sit, possem facillime & verissime respondere, quia homines nolum. Sed si ex me queritur, quare nolum, minus in longum. Ecce radicem quaesitam, cur nolint homines, ut ea cognita contrarium requiramus cardinem ex quo volentes fiant. Audi igitur profundam ejus de voluntatis humanæ motibus & motrice gratiæ Theologiam: Verantamen etiam hoc sine præiudicio diligentiori inquisitionis breviter dicam. Nolum homines facere quod iustum, sive quia latet an iustum sit, sive quia NON DELECTAT. TANTO ENIM QUIDQUE VEHEMENTIVS VOLVIMVS, QVANTO CERTIVS QVAM BONVM SIT NOVIMVS, EOQUE DELECTAMVR ARDENTIVS. Ignorantia igitur & infirmitas vitæ sunt quæ impediunt voluntatem, ne moveamur ad faciendum opus bonum, vel ab opere malo abstinendum. Vt autem moveat quod latebat, & SVAVE FIAT, QVOD NON DELECTABAT, GRATIÆ DEI EST QVÆ ROMINVM ADIVVAT VOLVNTATES: qua ut non adiuventur, in ipsis ista causa est, non in Deo. Ac deinde subiicit illa præclara verba jam superius à nobis commemorata, quibus quam sit gratuita ista DELECTATIONIS gratia commendatur: Ideo quisque nostrum bonum opus suscipere, agere, implere, nunc scit, nunc nescit, nunc DELECTATVR, nunc non DELECTATVR, ut noverit non sua facultate, sed divini muneris esse, quod scit, vel quod DELECTATVR, ac sic ab elationis vanitate sanetur & sciat quam vere non de terra ista, sed spiritualiter dictum sit. Dominus dabit SVAVITATEM & terra nostra dabit fructum suum.

CAPVT SEXTVM.

Nomen VICTRICIS DELECTATIONIS inde tractum, atque impositum Gratiae medicinali Christi.

EX his jam perspicuè intelligitur, tantopere esse necessariam istam DELECTATIONIS diving gratiam, quando cum terrenarum rerum tentationibus ac delectationibus dimicamus, ut nisi major fuerit quam terrena, qua noster affectus detinetur, fieri non possit, quin propriae voluntatis infirmitate vincamur. Major enim delectatio nunquam sanè delectatione minore superabitur, sed eam sequetur animus, quæ magis eum afficiendo suavitæ detinuerit. Quod quidem in hoc eodem capite multis modis August. insinuat, imo clarissimis verbis

exprimit. Quid est enim aliud quod dicit: Tanto quidque vehementius volumus, quanto certius quam bonum sit novimus, EOQUE DELECTAMVR ARDENTIVS. Quid illud? Vt DELECTATIO iustitiæ vincat earum rerum DELECTATIONES &c. Quid illud? Vt quidquid voluptas aut dolor impedit, DELECTATIO ista superaret. Quid illud item: FACIAT PLYS DELECTARE quod præcepit, quam delectat quod impedit. Quid illa denique quibus postulat, ut PLYS DELECTET veritas quam aurium, sic animus DELECTETVR iustitiæ ut eam ceteris delectationibus anteponat: ut maior sit delectatio sapientiæ: ut